

Walentyna Ignaczyk

1941–2021

Profesor Walentyna Fidea Ignaczyk, długoletnia, wielce zasłużona nauczycielka akademicka, uznana specjalistka z zakresu demografii, przez całe życie zawodowe była związana z Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu.

Urodziła się 23 czerwca 1941 roku w Łyścu (pow. Stanisławów). Egzamin dojrzałości złożyła w 1960 roku w Liceum Ogólnokształcącym im. Dąbrowki w Poznaniu. Dyplom magistra ekonomii uzyskała w 1966 roku na podstawie pracy *Statystyczna obserwacja cen i opracowanie cen towarów nabywanych przez ludność* obronionej na Wydziale Ogólno-Ekonomicznym Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu.

Od początku kariery naukowej prof. Ignaczyk była związana z Katedrą Statystyki w Instytucie Statystyki i Ekonometrii, następnie z Katedrą Statystyki i Demografii w Instytucie Cybernetyki Ekonomicznej na Wydziale Planowania i Zarządzania, później na Wydziale Ekonomii, a od roku akademickiego 2002/2003 – z Wydziałem Towaroznawstwa, początkowo w Katedrze Systemów Logistycznych, później w Katedrze Metod Statystycznych, której była kierowniczką. Po połączeniu katedr do przejścia na emeryturę w 2011 roku pracowała w Katedrze Koniunktury Gospodarczej.

Jako nauczyciel akademicki prowadziła zajęcia z matematyki, statystyki matematycznej i statystycznej kontroli jakości. Pracowała w punktach konsultacyjnych w Zielonej Górze i Lesznie, w Wyższej Szkole Oficerskiej Służb Kwatermistrzowskich. Była wychowawcą wielu pokoleń młodzieży akademickiej i autorką podręczników ze statystyki. Wypromowała trzech doktorów.

W pierwszych pracach naukowych koncentrowała się na problematyce statystyki ekonomicznej, zajmując się statystycznymi metodami analizy cen wolnorynkowych, prognozowaniem zużycia i zapotrzebowania na zasoby komunalne, w tym zużycia wody przez gospodarstwa domowe. W Zakładzie (później Katedrze) Statystyki i Demografii Instytutu Cybernetyki Ekonomicznej pod kierunkiem prof. Stanisława Borowskiego przygotowała rozprawę doktorską zatytułowaną *Statystyczne metody w analizie i prognozie zużycia wody w gospodarce komunalnej*, którą obroniła 26 listopada 1974 roku.

Od 1977 roku zainteresowania naukowe Profesor Walentyny Ignatczyk były skoncentrowane wyłącznie na problematyce badań demograficznych. Po nagłej śmierci prof. Borowskiego przejęła wycinek prac badawczych związany z problematyką postaw prokreacyjnych młodzieży stanu wolnego. Badania realizowała w ramach Problemu Węzłowego 11.5 „Optymalizacja struktur i procesów demograficznych w PRL”. W latach 1980–1985 uczestniczyła w Problemie Węzłowym 11.5.4 „Uwarunkowania procesów demograficznych a rozwój społeczno-gospodarczy Polski”. W kolejnym pięcioleciu (1986–1990) kontynuowała badania w ramach Centralnego Programu Badań Podstawowych pod takim samym tytułem. Prowadziła wówczas szeroko zakrojone badania ankietowe nad postawami prokreacyjnymi wśród młodzieży i stopniem ich urzeczywistnienia. Początkowo analizy dotyczyły makroregionu środkowo-zachodniego, a następnie objęła nimi obszar całego kraju. Przygotowana na ich podstawie monografia *Postawy małżeńskie i prokreacyjne młodzieży stanu wolnego – studium statystyczno-demograficzne* stanowiła podstawę jej habilitacji.

15 lutego 1991 roku uchwałą Rady Wydziału Planowania i Zarządzania Akademii Ekonomicznej w Poznaniu otrzymała stopień naukowy doktora habilitowanego. W swoich pracach obok postaw matrymonialnych i preferencji prokreacyjnych uwzględniała także zagadnienia systemu wartości i postaw rodzinnych. Są to tematy bardzo trudne i delikatne, ale jakże aktualne w epoce zmian demograficznych, w tym zasadniczych zmian form życia rodzinnego.

Zgłębianie tej problematyki Profesor Ignatczyk kontynuowała po uzyskaniu habilitacji, uwzględniając zmieniające się uwarunkowania społeczne, gospodarcze i polityczne wynikające z okresu transformacji. Kierowała wówczas badaniami KBN: „Badanie opinii nad przemianami systemu wartości społecznych młodzieży polskiej” i „Przemiany jakości warunków życia młodzieży polskiej a przeobrażenia jej systemu wartości społecznych”. Zamierzała przygotować książkę profesorską *Studia nad przeobrażeniami postaw młodzieży wobec małżeństwa i rodziny w okresie transformacji społeczno-gospodarczej kraju*. Nie unikała podejmowania w niej tematów drażliwych – jeden z rozdziałów planowała poświęcić postawom młodzieży wobec regulacji urodzeń i aborcji. W podejściu badawczym bazującym na wynikach badań specjalnych stosowała nowoczesne rozwiązania wdrażane w kierowanym przez prof. Stanisława Wierchośławskiego Centrum Badań nad Rodziną, gdzie utworzono Bank Danych o Rodzinie i Gospodarstwie Domowym. Nie ukończyła monografii z powodu złego stanu zdrowia oraz opieki nad ukochaną mamą.

Profesor Walentynę Ignatczyk powszechnie darzono zaufaniem i szacunkiem. Na Uczelni powierzano jej zadania wymagające bezstronności i rzetelności, powoływano ją w skład komisji ds. postępów pracowników naukowo-dydaktycznych, była również przewodniczącą Wydziałowej Komisji Wyborczej. Była członkinią Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Pełniła funkcję sekretarza poznańskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Statystycznego. Była zastępczynią przewodniczącego poznań-

skiego oddziału Polskiego Towarzystwa Demograficznego i członkinią Komitetu Nauk Demograficznych PAN. Za osiągnięcia otrzymała między innymi: Medal Komisji Edukacji Narodowej, Medal za Zasługi dla Akademii Ekonomicznej, Złoty Krzyż Zasługi i Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Przygotowując wspomnienie o Profesor Walentynie Ignatczyk, w bazie Ludzie Nauki znalazłam dwa imiona: Walentyna Fidea. Tymczasem Pani Profesor używała imienia Grażyna, tak też zwracali się do niej znajomi i bliscy. Imię Grażyna pochodzi z języka litewskiego i znaczy „piękna”, kojarzy się z wdziękiem i urodą. W mitologii rzymskiej Fides (z łacińskiego „wiera”) była personifikacją przyrzeczenia, wiary, ładu społecznego i politycznego, ale mające podobne znaczenie i pochodzenie imię Fidea jest rzadko spotykane, wręcz nieznane w polskiej kulturze. Oba imiona dobrze opisują Panią Profesor, która w naszej pamięci pozostanie jako osoba spokojna, dystygowana, o nienaganych manierach i wielkiej kulturze osobistej. Zawsze troszczyła się o swoich studentów, doktorantów i współpracowników. Dla każdego miała dobre słowo, nigdy nie przeszła obok bez miłego pozdrowienia i życzenia dobrego dnia.

Profesor Walentyna Ignatczyk zmarła 13 lipca 2021 roku. Spoczęła na położonym na terenach wydmych i leśnych Cmentarzu Miłostowo w Poznaniu – tam pochowany jest także jej mistrz, prof. Stanisław Borowski, którego dzieło kontynuowała w swoich badaniach.

Elżbieta Gołata